

ATMINTIES SPALVŲ RETROSPEKTYVA. VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJAI – 150

Virtuali paroda skirta Veiverių mokytojų seminarijos
150-osioms įkūrimo metinėms paminėti

Kaunas, 2016

Veiverių mokytojų seminarija

1859 m. už 3 km. nuo Veiverių buvo nutiestas geležinkelis Sankt Peterburgas–Varšuva. Per Veiverius ėjęs Kauno–Marijampolės pašto kelias neteko reikšmės. Liko nenaudojami Veiverių užvažiuojamieji namai. 1866 m. juose įsikūrė dvimečiai Veiverių pedagoginiai kursai, ruošiantieji pradinių mokyklų mokytojus Suvalkų kraštui, o 1872 m. jie pavadinti Veiverių mokytojų seminarija.

VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJA

Veiverių mokytojų seminarija – vienintelė lietuviška mokytojų seminarija, veikusi nuo XIX a. II p. iki Pirmojo pasaulinio karo. Seminarija tapo svarbiu naujosios lietuvių inteligentijos centru.

Veiverių mokytojų seminarija buvo trimetė. Į pirmą kursą priimdavo jaunuolius nuo 15 metų, turinčius dviklasės mokyklos baigimo pažymėjimus. Dauguma mokinių buvo lietuviai, bet mokėsi ir žydų, vokiečių, lenkų. Viename kurse mokėsi 30 mokinių, tad iš viso seminarijoje galėjo mokytis 90 moksleivių. Buvo dėstoma tikyba, pedagogika, lietuvių kalba, rusų kalba, istorija, matematika, gamta ir geografija, dailė, braižymas, muzika, dainavimas ir gimnastika. Darbo įgūdžiams įgyti seminaristai privalėjo nustatytą valandų skaičių dirbti mokyklos sode ir darže. Seminarija turėjo daržą ir sodą, kuris 1878 m. užėmė šešis hektarus žemės plotą.

1872–1905 m. Veiverių mokytojų seminarijoje įsivyravo griežtas režimas – imta persekioti visa kas lietuviška. Tačiau veiveriečiai aktyviai priešinosi rusifikacijai. Nepadėjo jokie persekiojimai, draudimai ir bausmės. Veiveriuose slapta įsikūrė labai svarbus lietuviškas tautinis židinys. Buvo skaitoma ir platinama draudžiama literatūra, renkama tautosaka, užrašinėjamos jaunimo dainuojamos dainos – jų žodžiai ir melodijos. 1883 m. seminaristai pradėjo leisti mėnraštį „Laimės valandos“, vyko slapti susirinkimai.

V. Palukaitis (slapyvardis V. Spraulis).

DAINA 1905 METŲ. 1908

Kilkim.

Raudoms įvardius šienų kraite žvėris,
Ir ten laukia žuigėms žuonės nori gyti.
Tas brachtas senklas ir mos kėruo keisčia.
Dus laikas Tėvynei priebli, atsigyti.
Aukštaitai, Žemaitiai
Tū kilkim, kaip vienas;
Tėvui, atgyvis tūpi,
Kaip mėsai, kaip plėšoni
Priklaus Tėvynei lengvai.

Kol paudai omi raitai, kol jumpa omi sprauda,
Sėda mums Tėvynei, ošra Lietava.
Mūšis, apšis, mūšatgali rauda,
Nūšrymas paudai omi laisvė savoa.
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

I priegaudis krautis Tėvynei gerisio,
Sėd omi vūšpatauda vūšū imūšatgali,
Lūšrys mūšerbi omi sprauda jau kėruo,
Dus omi tūšis gūda jau tūšerū gūditai.
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

Sėruošis vūšpatauda aukštai ir gūšrys
Jū arda tūšerū arda raitai.
Mūšerū, tūšerū gūda, kėruošis plūšis, žūšis,
Pūšerūšis paos drūšis, ūšū gūda vūšerū.
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

Sūšis dar krautis mūšerūšis aukštai sėruošis žūšis
Būšerūšis sėruošerūšis aukštai ir žūšis.
Dus sūšis jau žūšis tūšerūšis laisvė
Ir laisvė jau žūšis laisvėšis žūšis.
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

Vūšis kas Lietavai mūšerūšis tūšis vūšis
Tūšis laisvė Tėvynei pūšis žūšis dar vūšis,
Pūšerūšis i Lietavai, mūšis žūšis, ar kūšis,
Pūšis, ūšis žūšerūšis... ūšis laisvė kūšerūšis...
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

Kūšis priebli žūšerūšis, arve iū sūšerūšis,
Tūšis pūšerūšis, vūšerūšis, sūšerūšis pūšerūšis,
Sūšerūšis mūšis Tėvynei omi sūšis sūšerūšis.
Vūšis laisvė, žūšerūšis ir vūšerūšis žūšis laisvė.
Aukštaitai, Žemaitiai ir ū.

Kilkim. Gaida ir žaidimai V. Spraulis

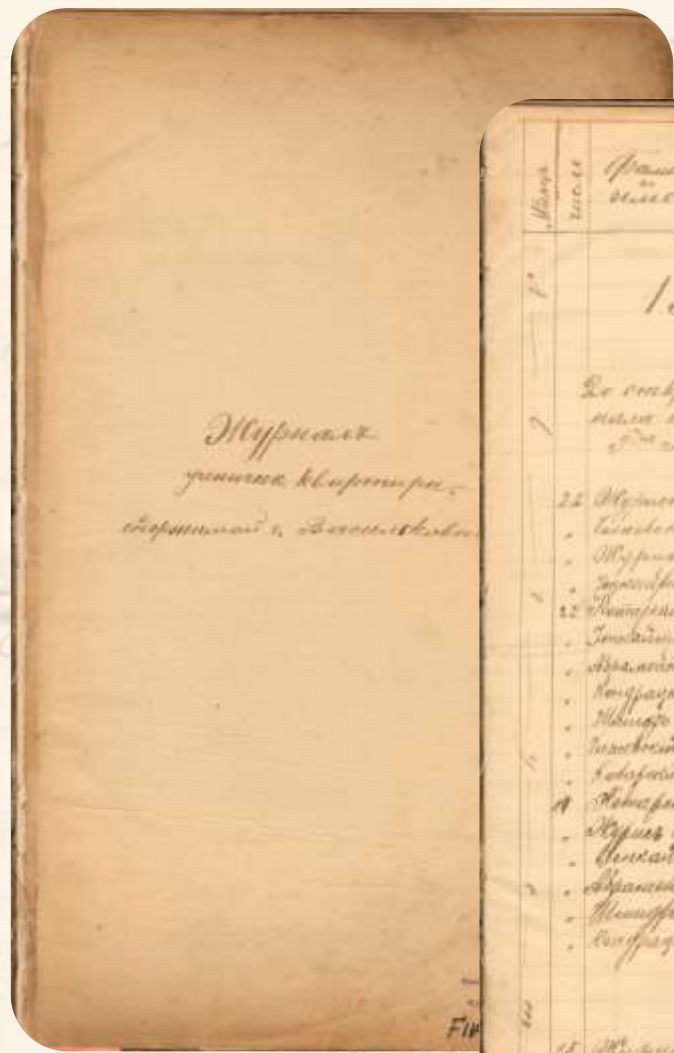
Das - du - aas ja - vėk - šis sėruošis tūšerūšis
Tūšis kėruo - vi - mas tūšis laisvė it mūšis kėruošis žūšis

ir tūšis laisvė žūšis gūda žūšis mūšis sūšis i - žūšis
dus tūšis kėruo - vi - mas pūšerūšis at - gūšis

Aukštai - žūšis kėruošerūšis tūšis aukštai kėruošerūšis tūšis tūšis sūšis tūšis pūšis

kūšerūšis kėruošerūšis pūšis kėruošerūšis tūšis tūšis tūšis tūšis tūšis tūšis tūšis

poce tikrintas.

1907 года.

За отбытием казенных ищущих
дара казенных ищущих
с 1-го января 1907 года.

№	Имя	Возраст	Учреждение	Семейное положение
22	Мурманск	1 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	2 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	3 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	4 25 2 10	в том числе	
23	Мурманск	1 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	2 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	3 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	4 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	5 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	6 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	7 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	8 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	9 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	10 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	11 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	12 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	13 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	14 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	15 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	16 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	17 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	18 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	19 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	20 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	21 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	22 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	23 25 2 10	в том числе	
-	Мурманск	24 25 2 10	в том числе	

24 аб. в 1907 году.

Клеф

VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJOS MOKINIŲ IŠEJIMO IŠ BENDRABUČIO REGISTRACIJOS KNYGA.

Veiverių mokytojų seminarijos mokinių išėjimo iš bendrabučio registracijos žurnalas, 1905–1906

1972–1905 metais buvo uždrausta lietuviškai kalbėti net bendrabučiuose, dažnai daromos kratos, sekama, kas su kuo bendrauja, kur vaikšto. Seminarijos moksleiviai, išeinantys į miestelį privalėjo registruotis specialiaame žurnale: kada išėjo, grįžo, kur eina, koku tikslu.

Veiverių mokytojų seminarijos mokinių išėjimo iš bendrabučio registracijos žurnalas, 1905–1906

№	Pavardė, vardas	Gimimo data	Gimimo vieta	Užrašai	Panašumai
6	Александров Александр	4 5 5 59	Сыктывино	уехал на работу	
7	Иванов Иван	2 5 5 59	Сыктывино		
8	Петров Петр	4 10 5 59	Сыктывино	уехал на работу	
9	Сидоров Сидор	4 10 5 59	Сыктывино		
10	Михайлов Михаил	4 12 5 59	Сыктывино	уехал на работу	
11	Иванов Иван	4 20 5 59	Сыктывино		
12	Михайлов Михаил	4 15	Сыктывино	уехал на работу	
13	Иванов Иван	4 15	Сыктывино		
14	Петров Петр	4 15	Сыктывино		
15	Сидоров Сидор	4 15	Сыктывино		
16	Михайлов Михаил	4 15	Сыктывино		
17	Иванов Иван	4 15	Сыктывино		
18	Петров Петр	4 15	Сыктывино		
19	Сидоров Сидор	4 15	Сыктывино		
20	Михайлов Михаил	4 15	Сыктывино		
21	Иванов Иван	4 15	Сыктывино		
22	Петров Петр	4 15	Сыктывино		
23	Сидоров Сидор	4 15	Сыктывино		
24	Михайлов Михаил	4 15	Сыктывино		
25	Иванов Иван	4 15	Сыктывино		
26	Петров Петр	4 15	Сыктывино		
27	Сидоров Сидор	4 15	Сыктывино		
28	Михайлов Михаил	4 15	Сыктывино		
29	Иванов Иван	4 15	Сыктывино		
30	Петров Петр	4 15	Сыктывино		

№	Pavardė, vardas	Gimimo data	Gimimo vieta	Užrašai	Panašumai
22	Иванов Иван	5 20 6	Сыктывино	уехал на работу	
23	Михайлов Михаил	5 20 6	Сыктывино		
24	Александров Александр	5 20 6	Сыктывино		
25	Иванов Иван	7 25 6	Сыктывино		
26	Петров Петр	7 25 6	Сыктывино		

Seminarijos auklėlinis prasidėjo streikas, buvo apulaukęs kapdėukas. Mokiniai išėmė iš dachos pabūvinius ir kalanimus, nutraukė mokytį.

A. Jurgis

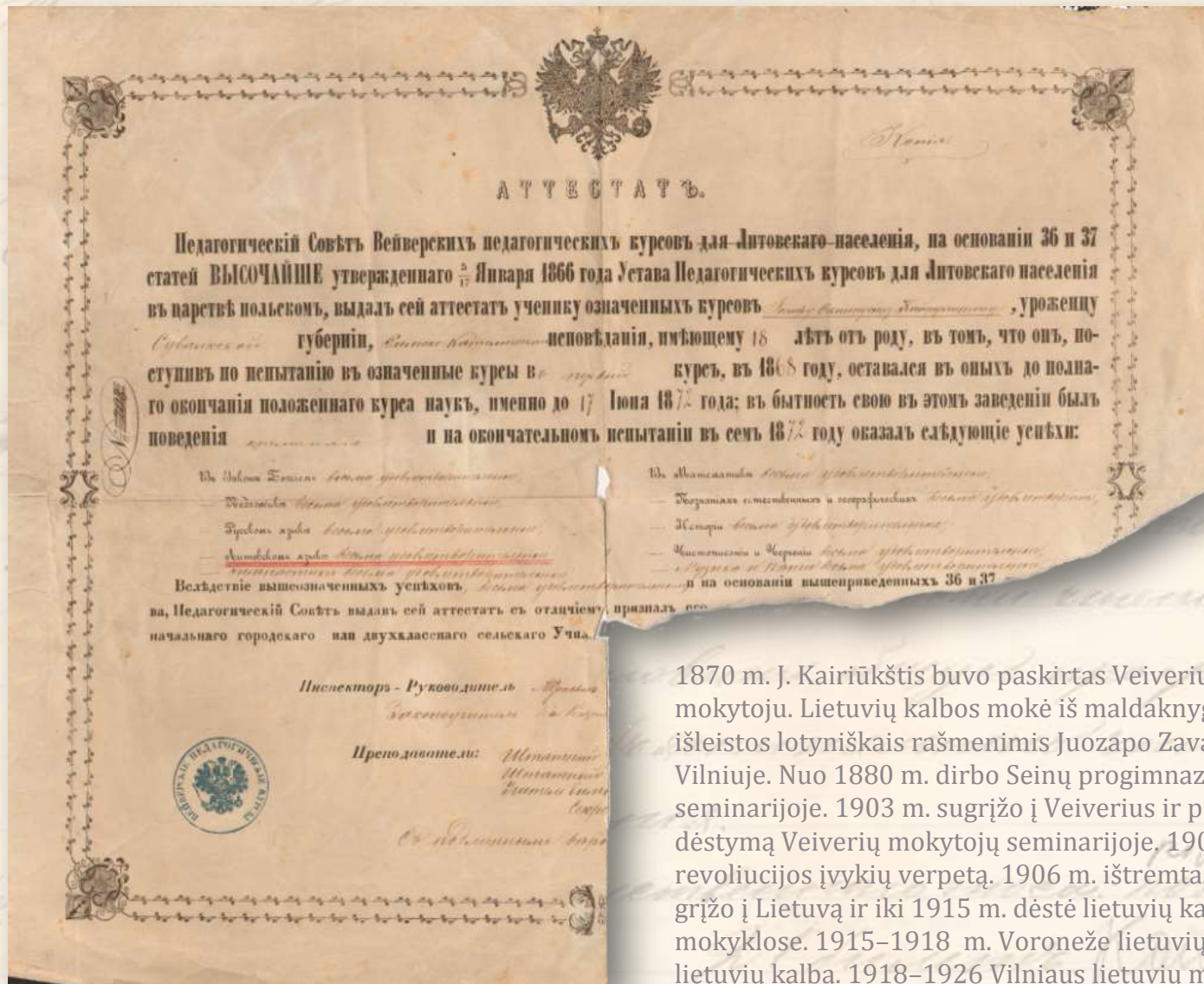
Atsakingų už tvarką bendrabučio kambariuose moksleivių sąrašas, 1905–1906

№	V. m. nepilky pripaimes emil	Pavardė u viena	Mokymosi vieta	Mokymo metai u metų pabaiga	Mokymo vieta	Mokymo vieta	Mokymosi vieta				Mokymo vieta	Mokymosi vieta				Mokymosi vieta
							1905-1906	1906-1907	1907-1908	1908-1909		1909-1910	1910-1911	1911-1912	1912-1913	
1	II	Муров	Владимир	Р. Кан. 23.11.1899	19	Данис	Лубан	Варна	Полуца	Муров	Тамбов					Камарин
2	II	Кендраский	Антон	—	24.11.1898	17				Абига	Дарпиево	Абига				
3	II	Абрамцев	Иван	В. Кан. 14.11.1897	17	Муров	Владимир	Росси	Ермол	Абрамцев	Росси					
4	I	Зенкайтис	Иван	Р. Кан. 30.11.1897	17	Данис	Лубан	Муров	Полуца	Росси	Дарпиево					
5	I	Комарский	Иван	—	17.11.1897	17	Данис	Лубан	Абига	Добенга	Комарский	Дарпиево				
6	Eq	Чусовский	Иван	—	11.11.1895	15	Данис	—	Барсел	Данис	Дарпиево	Дарпиево				
7	II	Шульман	Петр	В. Кан. 15.11.1897	14	Камарин	Лубан	—	—	Камарин	Дарпиево					

Старший квартирмейстер В. Муров

Veiverių pedagoginių kursų baigimo atestatas, išduotas Juozui Kairiūkščiui, 1870

1870 m. J. Kairiūkštis buvo paskirtas Veiverių pavyzdinės mokyklos mokytoju. Lietuvių kalbos mokė iš maldaknygės „Aukso Altorius“, išleistos lotyniškais rašmenimis Juozapo Zavadskio spaustuvėje Vilniuje. Nuo 1880 m. dirbo Seinų progimnazijoje, kunigų seminarijoje. 1903 m. sugrįžo į Veiverius ir perėmė lietuvių kalbos dėstymą Veiverių mokytojų seminarijoje, 1905 m. įsijungė į revoliucijos įvykių verpetą. 1906 m. ištremtas į Lenkiją. 1910 m. grįžo į Lietuvą ir iki 1915 m. dėstė lietuvių kalbą Vilniaus miesto mokyklose. 1915–1918 m. Voroneže lietuvių gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą. 1918–1926 Vilniaus lietuvių mokytojų seminarijos direktorius.

Veiverių mokytojų seminarijos moksleivių orkestras, 1894

Veiverių mokytojų seminarijos mokinių skundas Suvalkų gubernijos mokyklų direkcijai, 1904

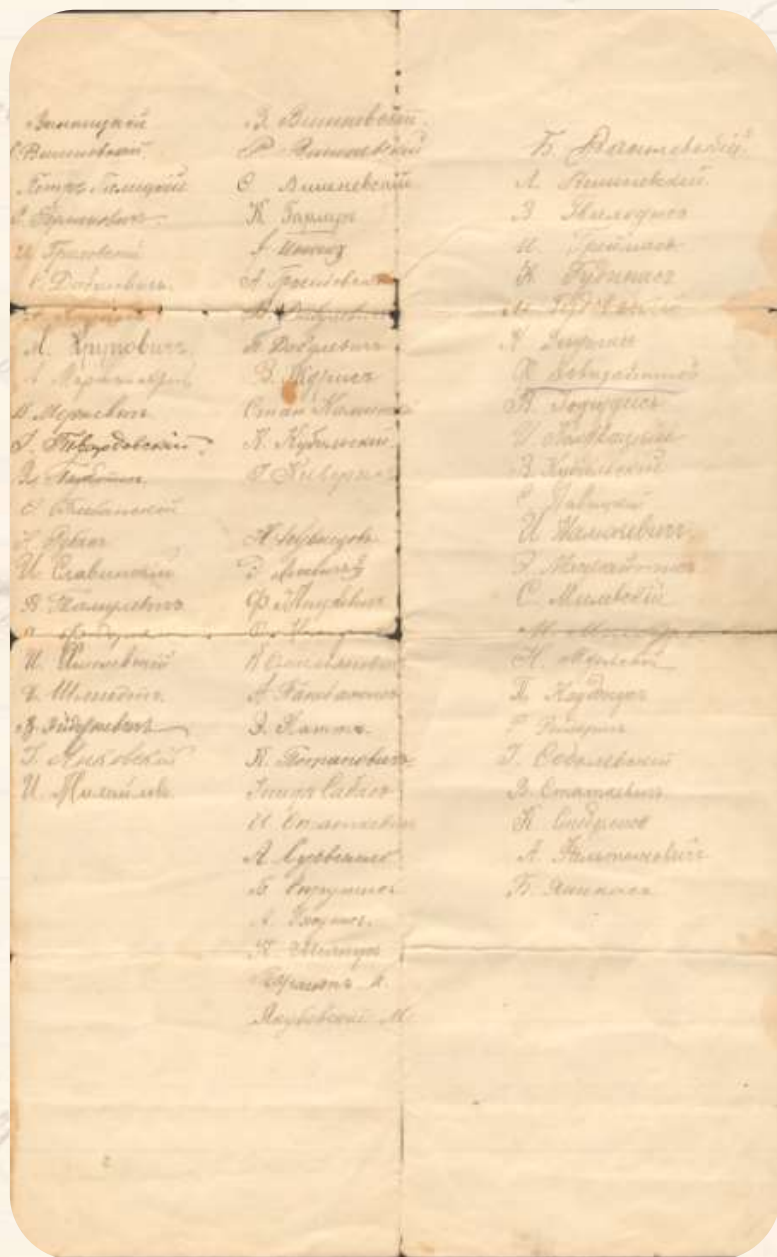
Įvadas

Beveik visoms Lietuvos mokykloms, ypač veiverių seminarijai, būdingas vienas dalykas – tai, kad mokytojai, kurie yra išrinkti, dažniausiai yra nepatyrę, todėl jie negali tinkamai atlikti savo pareigų. Be to, mokytojų atlyginimas yra labai mažas, todėl jie negali gyventi ir mokyti. Šis skundas yra apie tai, kaip mokytojai, kurie yra išrinkti, dažniausiai yra nepatyrę, todėl jie negali tinkamai atlikti savo pareigų. Be to, mokytojų atlyginimas yra labai mažas, todėl jie negali gyventi ir mokyti.

Šis skundas yra apie tai, kaip mokytojai, kurie yra išrinkti, dažniausiai yra nepatyrę, todėl jie negali tinkamai atlikti savo pareigų. Be to, mokytojų atlyginimas yra labai mažas, todėl jie negali gyventi ir mokyti. Šis skundas yra apie tai, kaip mokytojai, kurie yra išrinkti, dažniausiai yra nepatyrę, todėl jie negali tinkamai atlikti savo pareigų. Be to, mokytojų atlyginimas yra labai mažas, todėl jie negali gyventi ir mokyti.

Beveik visoms Lietuvos mokykloms, ypač veiverių seminarijai, būdingas vienas dalykas – tai, kad mokytojai, kurie yra išrinkti, dažniausiai yra nepatyrę, todėl jie negali tinkamai atlikti savo pareigų. Be to, mokytojų atlyginimas yra labai mažas, todėl jie negali gyventi ir mokyti.

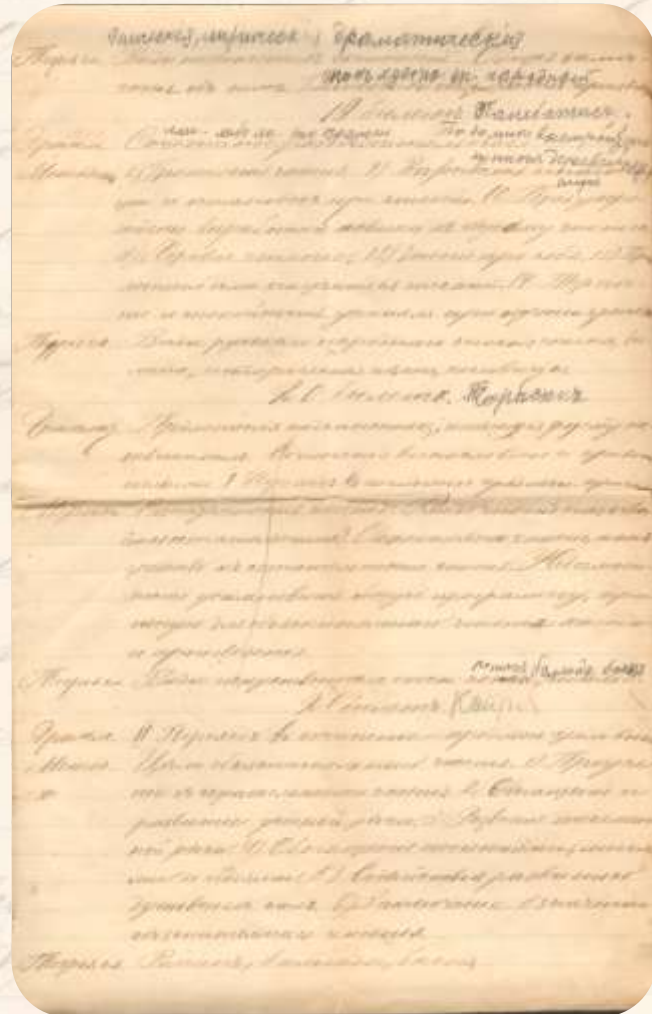
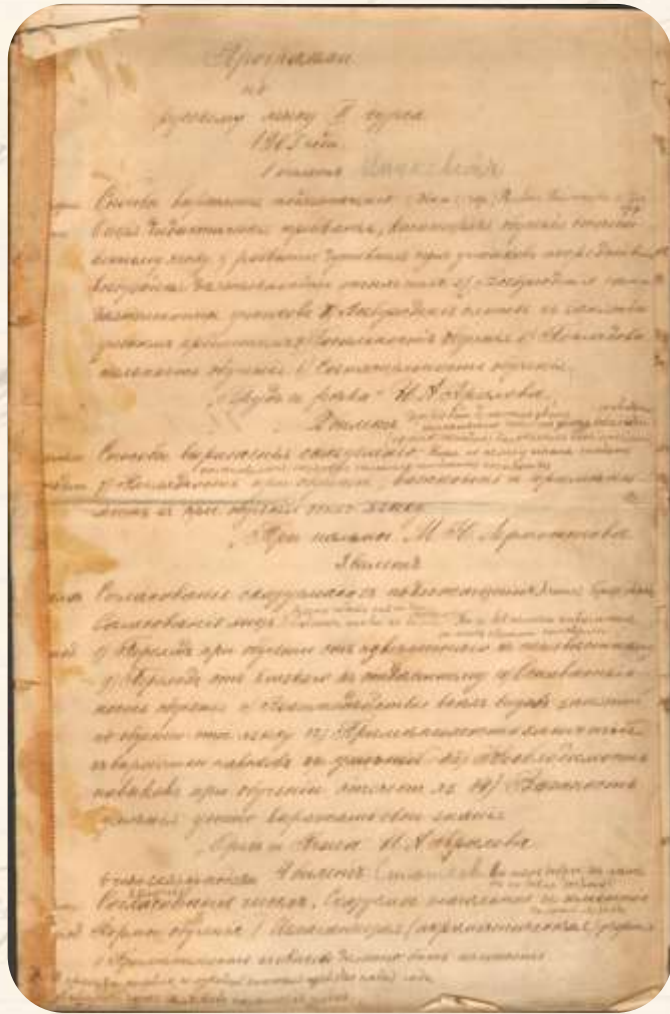

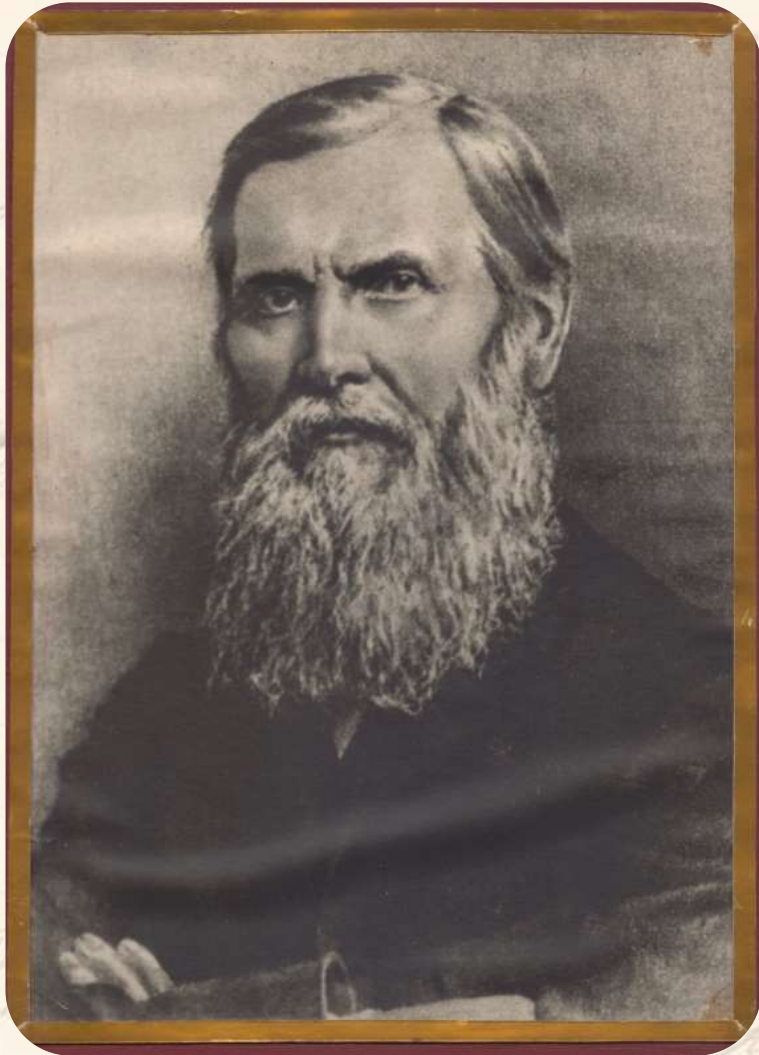
Nuo 1904 m. rugsėjo 1 d. nauju Veiverių mokytojų seminarijos inspektoriumi buvo paskirtas Protokopovas, kuris, norėdamas parodyti savo valdžią, net nepasikalbėjęs su III kurso seminaristu Navacku, perdavė jį žandarmerijai. Vyresniųjų kursų seminaristai ryžosi ginti Navacką. Jie parašė peticiją Suvalkų gubernijos mokyklų direkcijai. Skundo tirti atvažiavo gubernijos mokyklų inspektorius Gaškevičius. Jis sudarė mokytojų komisiją, kuri apklausė kiekvieną mokinį. Gaškevičius komisijos apklausos rezultatus paskelbė visiems seminaristams ir komisijos vardu juos apkaltino. Jaunuolius įpareigojo atsiprašyti inspektoriaus Protokopovo. Seminaristai nesutiko to daryti. 1905 m. pradžioje į Veiverių mokytojų seminariją atvyko pats Suvalkų gubernijos mokyklų direktorius Dorofejevas. Jis apklausė tik aktyviausiai pasireiškusių seminaristus ir 3 jaunuolius pašalino iš seminarijos, 2 nukėlė į žemesnį kursą, o likusiems sumažino elgesio pažymį iki 3 (penkiabalėje sistemoje). Inspektorius Protokopovas liko savo pareigose.

Veiverių mokytojų seminarijos II kurso moksleivių rusų kalbos egzamino programa, 1905

Tomas Ferdinandas Žilinskas 1840–1925

T. F. Žilinskas – Lietuvos pedagogas, Veiverių mokytojų seminarijos patriarchas. Seminarijos istorija neatsiejama nuo Lietuvos mokytojų tėvu vadinamo T. F. Žilinsko, kuris joje išdirbo 37 metus. Į Veiverius jis atvyko iš Varšuvos, kur universitete buvo bebaigiantis studijuoti teisę. Turėdamas gerą pasirengimą, dėstė matematiką, lietuvių kalbą, higieną, kartais ir geografiją, mokė seminaristus bitininkystės. Kaip pedagogo, jo būta kieto ir nuoseklaus. Buvo labai pareigingas, darbštus. Jonas Jablonskis yra pasakęs, kad T. F. Žilinskas buvo „didysis Lietuvos mokytojų patriarchas, auklėtojas ir žadintojas, mokėjęs sunkiausiomis aplinkybėmis dirbti savo krašte“.

Kauno „Saulės“ draugijos mokytojų kursų dalyviai su mokytojais.
2-oje eilėje centre – T. F. Žilinskas, apie 1910–1911

1903 m. T. F. Žilinskas išėjo į pensiją ir persikėlė į Kauną. Čia jis tapo vienu iš Lietuvių švietimo draugijos „Saulė“ (1906–1940) ir mokytojų kursų prie jos steigėjų. Nuo 1906 m. dėstė lietuvių kalbą įvairiose Kauno miesto mokyklose.

Veiveriečio Vlodo Žiūrio prisiminimų sąsiuvinis, apie 1914

ŪLDVINIK

Vlodo Žiūrio
atsiminimai

Kaunas, Saldutonių 11-4
FIV-C, ap. 1, b. 99

Šis mano atsiminimų

pašalinus mane iš tėvų mokytojų su-
munarų, atrodė kad netekau pagrindinį
savo kopėjus ir visos mano vilkų žlugė.
Atėjus buvo liūdna. Mano likimą šia ru-
tinė paauždinis mokyklos mokytojas iš-
leis Gustavas gimęs ir augęs Veiveriuose
vokietis, garisus amų laukų šuonas ir ve-
lėnų mokinys, edikas, jau pats pats
mėtuš pats pirmūdinis mokinys stichas
iš šio rinkalavima pedagogu taryboj,
kad mane pašalintų iš seminarijos, te-
dinas garsis smarkų atkerkti nuo mokyklos
ir piktoriaus Dorofjejus, kuris tuomet
buvo atvykęs iš Surovalky – prikaudo
laikyti. Dorofjejus pamatėsiot pa-
saki, kad aš jo kaltinimais neturė
pagrindis, viskas be jokio įrodymis
Tiktai tiek man patenkė, kad
buvo nutraukta visam laikui
stipendija.

Pažvelgus į praeitį, pasirodo,
kad bevilke išuomet kas nori iš tu-
rintojus seminarijos, kadavo

Veiveriečio Vlado Žiūrio prisiminimų sąsiuvinis, apie 1914

šnipas, kuris visada terorizavo ir per-
sekiojo patalpinčius seminarietas.

Pirmasis šnipas buvo koks tai kapin-
škas, vėliau Čičovskis (Čičauskas),
O trečiasis tai Gustavas Ivanovičius
Kestleris, kuris savo įtulumu ir atkak-
lumu toli pralenkė savo pirmtaku-
nus. Kestleris nuolatės rekarais -
slampanėdavo patalpinčius apie mo-
kimus, bendrobuvius, stebėdamas, kas jie
veikia, kieno vėlybą vakarą jis sučiū-
po mokymų klaukus bei kaitantis „Dar-
bininkų Balsą“ ir iškundė jį semina-
rijos inspektoriumi Protosepovui. Tada
vos-novs išstaremi, sakydamas būk
tai rades „B. Balsą“ kieme prie tvor-
luko pamesta. Kestleris neišdavėsi
revolverį ir net nušovė Berveriną,
gyventojaus Drylinskio sūnį.

Tad ir uolus ir labai gudrus šnipas
Kestleris buvo, tačiau visgi galu ga-
le jį ir priėjo laiptu galu: tai įvyko
1905 metų straike metu, kuomet mo-

2
mokiniai nuolatės darydavo slapčia susi-
rinkimus; Kestleris įparagėjo vieną savo
mokinį, lenką, Teodorą, eiti į susirin-
kimus debėti ir klausyti kas ir ką
kalbės, o paskui jam pranešti. Matomai
tada mokymus nepanorėjo Judos vadmu-
nį vaidinti ir atėjo, baigęs susirinki-
mū, viską išpaikėjo. Jo lit. būtykio:
kilo didžiausias pasipiktinimas, kai
kurie ėmė šaukti: „Šalin Kestleris!“
Visi seminarietas namu nuėjo pas
Kestlerį, kad taciai pasirašintų.
Kestleris buvo užsidaręs duris ir nenorėjo
rodytis. Mokiniai įėjo pro sa-
lį mokytojas Klairukšis oargais nega-
lais išvėdė Kestlerį laukan; čia visi
mokiniai kategoriškai porokalavo jį
tuojau iš Veiverių išnėsdinti: ar
nerukia daugiau demoralizuoti ir tris-
kinti ^{patalpinčius} juos šnipais.

Pradžioje Kestleris dar bandė spirtis, bet
pamato, kad visi mokiniai buvo labai
įtari ir priešiskai nusistatę, suliko iš-
važiuoti.

Veiverių mokytojų seminarijos seminaristai ir dėstytojai.

Veiveriai, 1914. Fot. A. Kliučinskas

Veiverių mokytojų seminarijoje neoficialiai vyravo lietuviška dvasia. Per visą 52 metų gyvavimo laikotarpį Veiverių mokytojų seminarija parengė ir išleido 1025 mokytojus. Nemaža dalis jos buvusių auklėtinių tapo pradžios mokyklų mokytojais, lietuviškų vadovėlių autoriais, žymiais visuomenės bei kultūros veikėjais. Tarp kurių paminėtini **Vincas Palukaitis, Jonas Juozas Palukaitis, Augustinas Jakučionis, Juozas Damijonaitis, Stasys Matjošaitis-Esmaitis, Antanas ir Juozas Vokietaičiai, Juozas Burba, Juozas Geniušas, Antanas Kučingis, Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis, Kazys Skučas, Juozas Žiugžda, Antanas Žmuidzinavičius, Mykolas Krupavičius, Mečislovas Vasiliauskas, Juozas Andziulaitis, Petras Arminas, Vincas Bacevičius, Mikas Bagdonas, Feliksas Damijonaitis, Petras Bendorius (Bendoravičius), Pranas Daugirdas, Antanas Gylys, Kazimieras Gylys, Karolis Grinkevičius, Juozas Gvildys, Vincas Karalius, Pranas Klimaitis, Petras Kubertavičius, Kazys Kupčiūnas, Juozas Lazauskas, Kazys Lekeckas, Vincas Oškinis, Antanas Poderys, Vaclovas Sidzikauskas, Justinas Strimaitis, Antanas Valaitis, Pranas Dovydaitis ir dar daugelis kitų šviesos ir kultūros nešėjų...**

Vincas Palukaitis 1855–1932

V. Palukaitis – pedagogas, poetas, publicistas, lietuviškos spaudos platintojas, varpininkas, visuomenės veikėjas. 1877 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Mokytojavo Kapčiamiestyje, Vilkaviškyje, Kėdainiuose, Kaune. Platino draudžiamą spaudą. Bendradarbiavo „Aušroje“, „Varpe“, „Ūkininke“. Pasirašinėjo *Ylos, Krivulės, Žmogaus, V. Spraulio* ir kitais slapyvardžiais. Už tokią veiklą 1899 m. suimtas, teistas, kalintas Marijampolės kalėjime. Jam uždrausta dirbti mokyklose. Tuomet jis išvyko į Varšuvą. Vienas Varšuvos lietuvių savišalpos draugijos organizatorių. Steigė kursus beraščiams, su M. K. Čiurlioniu suorganizavo lietuvių chorą, rašė eiles ir dainas. Savo lėšomis išleido pradžios mokykloms dainų rinkinį „Vieversėlis“ (1909) ir „Kilkim“. Pirmojo pasaulinio karo metais dirbo Komite te nuo karo nukentėjusiems šelpti. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo Kauno apskrities pradžinių mokyklų instruktorius, vėliau – inspektorius.

V. Palukaitis - Spraulis

ur. 1900 - p. 50

Daina

Kuilsus saulutei atsilsēti slēmas,
Kas jau dienas tūso ik valiai urīnca.
Kamau link īstolo jau kaimenis traukia;
Sēlta vakariene darbinintey laukia.
Slegiamas nelaimis, namumo ieskodamo
Eim aut kalnelis, lūdnai us dūmodamo...
Grāzumas kalnelis! Kam, ēionai buda?
Turbit musikella, mugyvento, sūda?..
Tav lūdnija klevas, ērskēcīai, bezelis,
Grūīta, pora slyva... Stai klēntas! Upelis!..
Pantandems larp karkilu sēnt. lēn elkonīai slūksa,
Tolīan, ūr upelis tamsus miškas niukso.
Laukmoose, nēi skurēdis, darbinintkai diēba;
Ore kregēdis smekšī, stulpcīi uodly vērba.
Bulbgaras, kaip dūmas, ties vaudeimīn slyla.
Svrai rūs fraunšēdēliai palengva jau slyla.
Iš launo sēimynā eis laipgi silsēti.
Tīn mauo sirdēlis nēr kur pasidēti!...

V. Palukaitis. DAINA.
Rankraštis, 1900

Tėmimas.

Vėrnui nakty, šaukis dieuq;
Tu Lietuva mano miela!
Švies pradėjims gėdavo,
Kada gudas virsų gavot
Kero išlatų leisybės
Kero lygybės, liuosybės,
Kiderybė vispralauja,
Ker palvino gudy ganya
Kemsargiai, sandarai, prouai
Smangis žmones kaip šeloni...
Lietuviai vestia, diejova,
Oja sano, kad dainuoja...
Knygų morišlo reinkataujam
Pulo prasę nepaliejam;
Kis kurdams kieta sirdis,
Kurdas ausis - mūsų neguolis,
Gudai mus vieni šiviekiai:
Vonišiu karaliumi šcinia,

Ar jo prašo, kad pradėtų
Tumet sako apogalėtų.
Vynai! šio lauko sulaušim,
Vargų frančis nerukt aukim!
Mes draugia išidrausim,
Šviesdikus smarvicią gausykim;
Kemsnius ir žaustatus paškim,
Knygas suntrabandais neškim...
Kaip kalėiam gulbas sūtykim
Dviesą, liesų sugrauzkim.

Uk. 1899 m. Pirmo gegužyno Lepšiuose (Alexandrov.)
Rokroviainiun. 30 d. gegužės. Saulius geguž.
Svenis Petros d. 4 liepis ir da sykų pvaršauoicjpn
kuris is lip las Ukronis. 126 pusl. kovos
Purvoda: 66
1899 m 16 lapkričio bral. vassar 41 metų mite
Vineas / kurdina uk 177 - puslop
u gtuodru mēla

Vytautas
Didysis Lietuvos Kunigaštis
1391—1430

J. J. Palukaičio atvirlaiškis dėdei
V. Palukaičiui. Varšuva, 1909

OSTKARTE. — ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО. — ATVIRAS LAISKAS.

Serbiamais Dėde!
Štai jau aš parvykau ant Kallėdų.
Juo tas suvisai neseniai da rašė,
kad netinas, kada pareidžia, iš
to, laudėjimais! Andriusui Motie-
jus jau apsidel su Rėnste vykiant iš
Vėsmutis. Klėmukė (Onutė) išstarna-
re, Andriusius, ligi Kallėdų, o dabar
pristojo pas Palvišnių monistų.
Rūdas varganisėnas Būrcinys
jau pasimūrė (23 gruodžio s. st.). Šei-
pat pažimė ir Būduo Daltanys.
Cienė. Šiaip, idomesnis naujėly-
negirdėt. Tuometarpu visi sva-
ki ir gyvi. Ši tuometarpu vis-
ta rasinėjū. Ši met, Moxynė, eis
prie „Lit. Lin“ ir gal bus xix pėdi-
sint, taigi reisia gaminti moty-
ellanau, kad ir šis. Šis to neatsakė,
šita: ypatinėjū kuo gora sulaukė,
nuodugiancia praxtionis, patarėms
šiu. Šešesim ir šiaip daugian prid-
mėis, moxynis. Šis namor, ai Kallė-
dų. Šiunciam. Šiuo dang Labi

Varšava,
Marszałkowska
81a 48.

W. P. W. Palukaitys

Is. e. d. O. Vilkaviskytis knyginas, Kaune.

1909
6 No 6 3 D-2

J. J. Palukaičio atvirlaiškis dėdei
V. Palukaičiui, Varšuva, 1909

Gerbiamajai Dėdei!

Java nuo brolio laiškų, kurio
teipat rašė, kad tu esi rengiasi
karon. Francia daugians svarimenu,
ar tik ir t. Matyti, kad gal kartais
siotas būti. Pasiekime is to butu
gal ir neblogo. Vis tiek anot to pa-
saxos, ar lioniu, ar toniu būdu.
"prilips ozyo galy liepto". Siap
naujany neįitolali. Tik, girdėjau
kad kukuorains polititoraisi žadla
našiuoti i savo dvarą, na. žinoma
to pas mane. Noromo. nenoromo
reiko persinelt i kita vieta, na
netip ant akių. abo užmania
sirelt i suvalkija, bet apie tai da
galvojan, gricidau kad ir pasilikti
užmanymy. Jergu virštu kitoni
larakai, prie kitoni aplonkybių žimo-
ma butu geriau arčiau savo gimtinio.
Su pagarbą Jonas.

Postkarte - Carte postale
Weltpostverein
Union postale universelle
Correspondenz-Karte - Duplislice
Levelz-Lap - Korespondenčni
Listek - Karta korespondencyjna
Dopisnica - Brevekaart
Cartolina Postale - Briefkarte
Brefkort - Briefkaart
Karta - Orakulski list
Karta postdenovaniya

roz Palukaičiai

~~WORLD POST OFFICE~~
WORLD POST OFFICE
WORLD POST OFFICE

Wrocławskie-przedm.
Juliusz Nibel.
Allysta
Vinc. Palukaitis

FNB
GN.63 D-2

P. V. Palumascius

Tautos Aušrininkai!

Ties keturiasdešimt metų
lamylių doasia vispataro mūsų
Tėvynėje. Ji čia jau tūtas Tėvynės
sėdimams, keli just fančiais ir tri-
mi į vėgus.

Ties ilai rades tūvelis Tėvynės
sėmus, kurie nepatūgo nė vėgusis,
nė prispaudės — lai Aušrininkų
kūllis. Jis pirmas sukūrė Tėvynės
meilės vėgnat, turi ilgimūsi apcian-
ti visą Lietuvą, išiedama pažuo-
mūsimams kairūm keliū. Jis ijo
tuo keliū, Aušros vedams į Saulę.

Ir ilai sukabus keturiasdešimt
metū, mes karū su jumis pirmis
Saulės išisa ir tūklamū, kad
iši Saulė amūnai išiesū mūsų
Tėvynės padangijū.

Jūs, Aušrininkai pirmū-
niai aukatolis ant Tėvynės mei-
tis aukū — mes, mokytojū, iš-
dien klaupiam prieš jū ir pae-
riatam est. Jūų pėdomin.

Kauno miesto pradedamūjū
mokyklū mokytojų vardu: Prapū

Kaunas, 1923 m.
koro min. 4 dieng.

Alkloris

Kauno pradžios mokyklų
mokytojų padėka
aušrininkams, minint „Aušros“
(1883–1886) 40-ties metų
sukaktį. Kaunas, 1923

Jonas Juozas Palukaitis 1885–1918

J. J. Palukaitis – pedagogas, publicistas, literatas, knygnešys, tautosakos rinkėjas, bibliotekininkas, visuomenės veikėjas. 1904 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1915–1918 m. mokytojavo Višakio Rūdos, Kretingos, Luokės, Naujamiesčio, Panevėžio mokyklose. Ten steigė bibliotekas. Aktyviai dalyvavo blaivybės sąjūdyje, skelbėsi lietuviškoje periodikoje, rinko tautosaką. Skaitinių knygos „Žiburėlis“ autorius.

Nueik, kur pajuris žaliuoja,
Kur trykšta skani sveikata,
Kur mergaitės saldžiai burkuoja,
Kur veikia puikioji gamta.

Kunigo L. Kaulakio atvirlaiškis
J. J. Palukaičiui. Lukniki,
Kauno gubernija, 1911

ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА — CARTE

Молодому барону!

Вивану Кауле рагалиаус
ir Vilniuje ir vidurkiais
nusiūtiems ir veikalais, o kartu
atsilaisvinti ir veikalais, o kartu
klaudyti kalbos Kun. Mater-
lo vyčiaus. Kulhejotienė pa-
kias Lictavio, kas per visus ve-
kalais. Dalis vertėtų
pateikti Kun. Lictavio piln-
geros Kunigai, tinais tads ei
veikalais. Kunigai Tamas
Kasp. gis kit. nelietai soker Am-
Kare Kasp. in ilchovaus Lictavio
se. nelai imagus. Kalba yra, o
paniegs Amvitas kad tinais in
ar ganyratis Lictavio ir dion-
st. Lictavio. Prie musų irza poson-
naujo nemo negirdyti. Supaginti
Kun. L. Kaulakis.

Jo Mglis
Mokytėjui J. J. Palukaičiui

J. J. Palukaičiui

nr. sm. Luknicki
Kov. губ.

Draugo Jurgio atvirlaiškis
J. J. Palukaičiui. Panevėžys, 1912

Karalius nenor uždyka
Žad duot tamstelei berniuką
Gražų kaip rutų kvietkelis
Saldų kaip cukro šmotelis

17-1912.
ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА — CARTE POSTALE
Mielas drauge!
Nusiūdišiai ašiu ir linki-
jimus. Meldžiu dovnoti mi-
niausoki kerangius. Neįmanyk
kad nekorejau tave pakviesti
į savo vestuves. Man su tavim
visuomet malonu susieiti, o
ypač šokių dėl mūsų svarbių
valandų, šiktai aš nežinojau
kur esi, maniau kad arba
dar švialkioj arba jau naujoj
vieloj. Aš pradėjau jau mokytis
šaudyti, guncitias ieina po šu-
pudi paprasčiau vagon. Viso laho lie-
kimo su žimom. Tavo Jurgis

bo Глобел-Мнемо,
Паневасуск. уязга
Juozas
Palukaičius
mokytojiui

FL 15
8M63-D-4

Juozas Damijonaitis 1871–1926

J. Damijonaitis – pedagogas, vadovėlių autorius, publicistas, visuomenės veikėjas. 1890 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Iki 1914 m. mokytojavo Lenkijoje. Bendradarbiavo „Draugijoje“, „Ūkininke“ (1893–1895), „Vilniaus žiniuose“ (1905–1906). Pasirašinėdavo slapyvardžiais: *Beržininkietis, Mokytojas, Pusmergaitė, Pusvyris, Pusmergelė*. Buvo Lietuvių mokslo draugijos narys. Parengė ir išleido visų pagrindinių dalykų vadovėlius pradinei mokyklai: elementorių „ABC pradžiamokslį“ (1906), „Trumpą lietuvių kalbos gramatiką“ (1909, penki leidimai), „Aritmetikos vadovėlį“ (2 dalys, 1909 ir 1910), „Aritmetikos uždavinyną“ (3 dalys, 1922–1923, dvylika leidimų) bei skaitinius „Vaikų darželis“ (1922). 1918 m. rudenį J. Damijonaitis paskirtas LR švietimo ministerijos įgaliotiniu Kauno miestui. Nuo 1919 m. pradžios jis paskiriamas Kauno miesto ir apskrities švietimo instruktoriumi, o 1923–1926 metais dirbo Kauno miesto pradžios mokyklų inspektoriumi.

J. Damijonaitis. ABC
PRADŽIAMOKSLIS.
Varšuva, 1906

Elementoriaus „ABC pradžiamokslis“ viršelį iliustravo M. K. Čiurlionis. „ABC pradžiamokslis“ buvo pirmasis mokyklai skirtas elementorius, sudarytas rašymo–skaitymo metodu. Jame trys skyriai: ikiabėcėlinis, abėcėlinis ir skaitiniai. To nebuvo kituose, anksčiau išleistuose, elementoriuose. Sudarydamas elementoriaus skaitinius, autorius siekė duoti vaikui kuo daugiau žinių apie gimtąjį kraštą. Elementoriuje gausu straipsnelių gamtos, geografijos, istorijos, lietuvių literatūros, tautosakos tematika.

Augustinas Jakučionis 1884–1969

A. Jakučionis – pedagogas, vadovėlių autorius, publicistas, visuomenės veikėjas. 1904 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Mokytojavo Lenkijos pradžios mokyklose. Nuo 1907 m. bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke“, „Mokykla ir gyvenimas“, „Mokykla ir visuomenė“, „Beraštis“. Pasirašinėdavo *Juokų Senio*, *Jurgio Taučiabalio* ir kitais slapyvardžiais. 1915–1916 m. – Vilniaus lietuvių dviklasės mokyklos vedėjas. 1919–1929 m. mokytojavo Kauno „Aušros“ gimnazijoje. 1945–1949 m. – Pedagoginės literatūros leidyklos redaktorius. Parengė vadovėlius pradžios mokykloms ir gimnazijų pirmosioms klasėms: „Kelias į šviesą“ (3 dalys, 1916, 1921, 1933), „Pirmoji pradžia“ (1928), „Aplinka ir kraštas“ (1932), „Praktiška rašymo ir skaitymo metodika“ (1934), „Oras, vanduo, žemė“ (1934), „Gamtos vadovėlis“ (1936), „Negyvoji gamta“ (1936), „Augalai“ (1936), „Elementorius suaugusiems“ (1941).

A. Jakučionis. KELIAS Į ŠVIESĄ.
Vilnius, 1918

Elementorius pakartotinai
išleistas net 26 kartus.

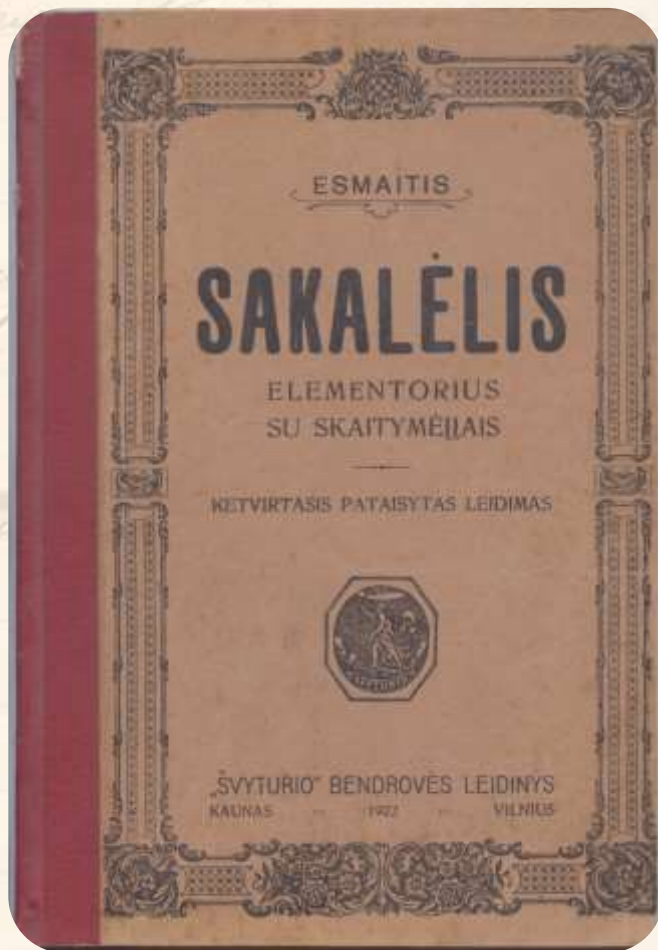

Stasys Matjošaitis-Esmaitis 1877–1949

S. Matjošaitis – pedagogas, žurnalistas, literatas, publicistas, vadovėlių autorius, kultūros ir politikos veikėjas. 1897 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Mokytojavo Lenkijoje, Žemaitkiemyje (1905), Kauno Šančių pradinėje mokykloje (1906–1908), Rygos Pašalpos draugijos mokykloje (1909–1914), Šypuliuose (1914), Voroneže (1917). Dirbo „Vilniaus žinių“ redakcijoje (1908), redagavo „Rygos garsą“ (1910), rašė į „Rygos naujienas“, „Lietuvos ūkininką“. 1918 m. dirbo laikraščio „Darbo balsas“ redakcijoje, leido „Nepriklausomą Lietuvą“, vėliau „Vilniaus aido“ dienraštį. 1927–1929 m. bendradarbiavo leidinyje „Vilniaus šviesa“. Iki 1933 m. mokytojavo Vilniaus mergaičių ir Vytauto Didžiojo gimnazijose, dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, Lietuvos istoriją bei piešimą. 1922 m. – „Kultūros“ draugijos steigėjas, 1924 m. išrinktas Lietuvių mokslo draugijos valdybos nariu, 1925 m. – Vilniaus lietuvių klubo valdybos nariu, 1926 m. organizavo lietuvių ūkininkų suvažiavimą Vilniuje. Parengė ir išleido elementorių „Sakalėlis“ (1917–1942), piešimo mokymo pagrindus „Veidrodelis“ (1921), istorijos vadovėlį „Lietuvos istorijėlė“ (1931), „Pedagogikos istorija“ (1930). Išvertė gamtos ir istorijos vadovėlių, parašė vaizdėlių, pjesių.

Esmaitis. SAKALĖLIS. Kaunas–Vilnius, 1922

Didžiausias S. Matjošaičio nuopelnas Lietuvos mokyklai – aštuonios „Sakalėlio“ (1917–1942) knygos, kurių išleista per 30 leidimų. Tarpukario Lietuvoje buvo vienas populiariausių vadovėlių.

Juozas Vokietaitis 1872–1931

J. Vokietaitis – pedagogas, chorvedys, publicistas, visuomenės veikėjas. 1890 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Mokytojavo Lenkijoje. 1907–1914 m. vadovavo Kauno „Saulės“ draugijos mokytojų kursams, dėstė muziką ir vadovavo chorui. Pirmojo pasaulinio karo metais Voroneže dėstė mokytojų kursuose ir Martyno Yčo lietuvių mergaičių gimnazijoje, vadovavo chorui. 1918–1925 m. „Saulės“ draugijos mokytojų seminarijos direktorius. Dėstė psichologiją, pedagogiką ir pedagogikos istoriją. 1919–1931 m. LR švietimo ministerijos Pradinio mokslo departamento direktorius. 1931 m. Kauno miesto burmistras. Pedagoginio turinio straipsnius spausdino leidiniuose „Vilniaus žinios“, „Lietuvos ūkininkas“, „Šaltinėlis“, „Tėvynės sargas“, „Rytas“, „Švietimo darbas“ ir kt.

Kvietimas į Veiverių mokytojų seminarijos buvusių auklėtinių
suvažiavimą. Kaunas, 1939

VEIVERIEČIŲ
SUVAŽIAVIMAS

1939. VIII. 26 – 27.

Ponui *Kilvai M.*

G. Tamsta

Buv. Veiverių mokytojų Seminarijos auklėtinių suvažiavimui šaukti Komitetas laiko sau garbe kviesti Tamstą atsilankyti į šio suvažiavimo iškilmingą atidarymą ir posėdžius, kurie įvyks 1939 m. rugpiūčio mėn. 26–27 d. Kaune, Mickevičiaus g. Nr. 13 L. Karininkų Ramovėj ir Veiveriuose pagal dedamą darbo tvarką.

Komitetas

Buvusių Veiverių mokytojų seminarijos
auklėtinių suvažiavimo darbų tvarka. Kaunas, 1939

BUV. VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJOS
AUKLĖTINIŲ
SUAŽIAVIMO DARBŲ TVARKA

1939. VIII. mėn. 26 d. Kaune:

- 9 val. pamaldos įgulos bažnyčioje
- 10 „ suvažiavimo atidarymas ir iškilmingas posėdis, sveikinimai,
- 12 „ a) Darbo prezidiumo sudarymas,
b) Komisijų (rezoliucijų, veiveriečių d-jos reikalų, registracijos patikrinimo) sudarymas,
- 13 „ referatas — Seminarijos įkūrimas ir jos veikla priešaušryje, skaitys J. Žiugžda.
- 14—16 „ pietų pertrauka.
- 16 „ referatas — Seminar. veikla Aušros — Varpo laikais, skaitys J. Grabauskas.
- 17 „ referatas — Semin. 1905-6 m. revoliucijos sukuriuose, skaitys R. Bukevičius.
- 18 „ Kilnos pranešimas apie veiveriečius. Platinis įspūdžių pasidalinimas, diskusijos, registracijos komisijos pranešimas.
- 19 „ Vainiko uždėjimas prie Nežinomąjo kareivio kapo.
- 20 „ Bendras pobūvis — arbatėlė.

1939. VIII. 27 d.

- 9 val. referatas — Seminarija evakuacijos laikais, skaitys Zig. Gurevičius.
- 10 „ Išvykimas į Veiverius,
- 11 „ Laisvas laikas Veiveriuose,
- 12 „ Vainiko uždėjimas prie Tomo Žilinsko paminklo ir kapų aplankymas.
- 13 „ Iškilmingas posėdis buv. Seminarijoje.
- 14 „ Referatas — Seminarija nuo 1905-6 m. iki Didž. karo.
- 15 „ Bendras užkandis.
- 17 „ Grįžimas į Kauną.
- 18 „ Veiveriečių Dr-jos organų rinkimas, nario mokesčio nustatymas ir sumanymai. Rezoliucijų priėmimas.
- 19 „ Suvažiavimo uždarymas.

P. S. Užsiregistruoti reikia pirmąją suvažiavimo dieną 8—10 val. suvažiavimo salėje — Karininkų „Rakovės“ salėje.

FCA
2015 0-15

FIV-0.11
EIA-0.11

VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJOS MONOGRAFIJOS PLANAS. Kaunas, 1939

Veiverių mokytojų seminarijos monografijos

PLANAS

I DALIS. SEMINARIJA.

- I SKYRIUS. Seminarijos rūmai, planas, klasių planai, pastatai prie seminarijos, kiemas.
- II SKYRIUS. Sodas, sodo įkūrimas, sodo padidinimas apie 1880 metus, sodo darbai, priežiūra, planas.
- III SKYRIUS. Auklėtojai: inspektoriatas ir mokytojai seminarijoje. Apibūdinti įvymsnius inspektorius ir mokytojus ir jų mokytojavimo laikotarpį veiveriuose.

INSPEKTORIAI PAELIUI:

1. Tarnovskis Prokopijaus Timofiejus 1866 m.
2. Šarlovskis Juozas nuo 1867 iki 1869 m. rugpjūčio 18 dienos.
3. Jurkevičius-Puzinovskis Ivano Aleksiejus nuo 1869 m. spalio 6 dienos iki 1885 m.
4. Jurkevičius Ivano. Romanas nuo 1885 rugpjūčio mėn. iki 1891 m. rugpjūčio 1 dienos.
5. Karpovičius Nikolajaus Evginijus nuo 1891 m. iki 1896 m.
6. Mamurenko Teodoro Ivanas nuo 1896 m. rugp. 1 d. iki 1899 m.
7. Grinkevičius Julijono Povilas nuo 1899 m. iki 1904 m.
8. Protopopovas nuo 1904 m. iki 1905 m. rugpjūčio 1 d.
9. Malevanskis Floras nuo 1905 m. rugp. 1 d. iki 1906 m. liepos 1 d.
10. Olfierenko Vosiljus nuo 1906 m. iki 1909 m.
11. Korvoča Semionas nuo 1909 m. iki 1911 m. rugpjūčio 1 d.
12. Mirošnikovas Porfentijaus Nikiforas nuo 1911 m. rugp. 1 d. iki 1916 m.
13. Macujevas Vosiljus iki 1918 m. kovo mėn. 1 d.

PREFEKTAI:

1. Kun. Gilius Kazys nuo 1866 m. iki 1875 m. spalio mėn.
2. Kun. Radzinskis Antanas 1875 m. lapkr. mėn. iki 1875 m. sausio 9 d.
3. Kun. Juodištus Motiejus nuo 1875 m. sausio 18 d. iki 1891 m. rugp. 1 dienos.
4. Kun. Aleksandravičius 1892 m.
5. Kun. Valaitis Juozas nuo 1892 m. iki 1895 m. kovo 20 d.
6. Kun. Dubauskas Laurynas iki 1898 m.
7. Kun. Skaršinskas nuo 1905 m. spalio 15 d.
8. Kun. Andriulis Pijūšas nuo 1908 m. iki 1918 m. kovo 1 d.

- IV SKYRIUS. Dėstomieji vadovėliai seminarijos laikais.
- V SKYRIUS. 51 laida auklėtinų. Jų pavardės vardai mokytojavimo vietoje, Lietuvoje ar Lenkijoje, kurie iš jų pasitraukė ir ėmėsi kitų profesijų, kurie iš jų baigė kitas mokslo įstaigas, kurie iš jų yra pasikėmęje mokyklos, visuomenės, tarnybos ir mokslo srityse ir kurie iš jų mirę ir kurioje vietoje.
- VI SKYRIUS. Persikėlimas mokytojų veiveriečių po 1905 m. iš Lenkijos į Lietuvą, kuriais metais ir į kurias vietas.

VII SKYRIUS. Mokslas seminarijoje, arba apžvalga mokslo darbų, tvarkos, disciplinos, gyvenimo, mokinių butuose ir kita.

II DALIS.

Veiveriečių reikmė tautos atgimimo laikais.

- I. Liaudies žadinimas nuo lenkiškos įtakos.
- II. Veikimas prieš klebonijos įtaką.
- III. Rusiškumo priešpauža.
- IV. Lietuviškų spaudinių platinimas.

III DALIS.

Kiekvieno veiveriečio atsiminimas apie seminarijos laikus.

IV DALIS.

Šių metų veiveriečių suvažiavimas.

Prie šio numatyto monografijos plano paaiškinama. Prie antros dalies plano, t. y. veiveriečių reikmė tautos atgimimo laikais, redakcinė komisija labai maža turi žinių, užtat, prašo suteikti ir surinkti žinių iš jų giminių, pažyntamų ir visuomenės, kur jie darbavosi, nes senų laikų veiveriečių užaliko tik mažas būrelis gyvųjų.

Pas ką yra užsilikę seminarijos laikų vadovėliai, yra prašoma prisigauti juos kaip dovaną veiveriečių draugijos įsteigtam muziejui. — taip pat prašoma prisigauti vardu redakcinės komisijos dokumentai, žarašai, nuotraukos ir kita, nuo jų bus nuimtos kopijos ir su padėka bus grąžinta prisigautiems. Kiekvieno prisigautusio fotografija bus patalpinta monografijoje.

Redakcinė komisija pasitiki, kad kiekvienas veiverietis į kiekvieną numatytą monografijos dalį suteiks nors mažą pluoštelį žinučių. Kas suteiks nors mažą žinutę ir prisidės prie sudarymo monografijos, visų prisigautusių vardai ir pavardės bus įdėtos į monografijos atskirą sąrašą.

Gera būtų gauti žinučių ir apie tuos, kurie mėgo draugauti ir patalkauti rusų žandarams, kurie nesuprato atgimstančios tautos reikmės, dėjosi prie rusiškumo ar lenkomanijos ir savo tautybę paniekino.

Į veiveriečių draugijos valdybą išrinkti:

1. Pirmininkas mokytojas Juozas Geniušas.
2. Vicepirmininkas ata. pulk. Ljudykas Butkevičius.
3. Vicepirmininkas direktorius Kazys Lekeckas.
4. Išdinininkas buvęs mokytojas Augustinas Jakučionis.
5. Sekretorius „Čikininko“ redaktorius Vincas Oškinnis.

Redakcinę komisiją sudaro:

1. Direktorius Juozas Žigūda.
2. Direktorius Kazys Lekeckas.
3. Notaras Juozas Steponaitis.
4. Pensininkas Motiejus Kilna.

Visus raštus į redakcinę komisiją prašoma siųsti šiuo adresu:

Kaunas, Vilijampolė, Laitavaro g. 8 Motiejus Kilna.

Monografijos Redakcinė Komisija.

Su pagarba

1939 m. gruodis.

Buvę veiveriečiai prie Veiverių mokytojų seminarijos šalia T. F. Žilinsko paminklinio biusto (skulptorius Antanas Aleksandravičius, 1931). Veiveriai, 1939

Esu įsitikinusi ir nuolatos pakartoju, kad tik gerbdami savo tautos istorinę atmintį – žmones, dirbusius ir daug nuveikusius lietuvių tautinės kultūros ir švietimo srityje – kuriame savo kartos ateitį...

Jūratė Jagminienė

Virtualią parodą
ATMINTIES SPALVŲ RETROSPEKTYVA.
VEIVERIŲ MOKYTOJŲ SEMINARIJAI – 150

parengė muziejininkė **Jūratė Jagminienė**,
apipavidalino dizainerė **Raminta Ardzevičienė**.

Ekspوناتai iš muziejaus fondų.

Nuorodos

Veiverių mokytojų seminarijos auklėtinių atsiminimai, mokinių sąrašai. F. 4–a, ap. 1, b. 15.

Veiverių mokytojų seminarijos auklėtinių įvairūs rankraščiai, juodraščiai, 1938. F. 4–a, ap. 1, b. 14.

Jonas Juozas Palukaitis (1885–1918). F. 4–b, ap. 1, b. 63.

Vincas Palukaitis (1855–1932). F. 4–b, ap. 1, b. 64.

Kaunas, 2016